

Riktlinjer för att främja äldres hälsa genom icke biståndsbedömda verksamheter

Dokumenttyp: Riktlinjer

Antaget av: vård- och äldreomsorgsnämnden 2024-10-16 § 119

Senast reviderat: 2024-10-16

Giltighetstid: Tillsvidare

Diarienummer: VÄN 2024-1224
Dokumentansvarig: Avdelningschef Öppna vårdformer
Tidpunkt för aktualitetsprövning: 2024-10-16
Sökord: riktlinje, icke biståndsbedömda verksamheter

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Syfte	4
2	Begrepp	5
3	Genomförande	5
3.1	Icke biståndsbedömda verksamheter	5
3.2	Träffpunkter inom äldreomsorgen	6
3.3	Kvalité och kompetens	6
4	Uppföljning	7
6	Referenser	7

Förord

Denna riktlinje säkerställer kvaliteten i det kommunala uppdraget, oavsett om verksamheten bedrivs i upphandlad regi eller egen regi, när det gäller icke biståndsbedömda verksamheter.

Riktlinjen syftar till att tydliggöra ambitionsnivån gällande nämndens icke biståndsbedömda verksamheter för förebyggande och hälsofrämjande insatser, som ska bidra till goda levnadsvillkor för äldre och förskjuta behovet av mer omfattande äldreomsorgsinsatser i Linköpings kommun.

1 Inledning

Socialtjänstlagen (3 kap. 1 § & 5 kap. 4 § SoL) och hälso- och sjukvårdslagen (3 kap. 2 § & 5 kap. 1 § HSL) reglerar hur kommunerna ska arbeta med att bedriva förebyggande och hälsofrämjande insatser för äldre. Inom Linköpings kommun finns icke biståndsbedömda verksamheter som syftar till att förbättra äldre hälsa. Dessa verksamheter omfattas av denna riktlinje.

Verksamheterna som omfattas av dessa riktlinjer syftar till att främja äldres välbefinnande genom att erbjuda meningsfull gemenskap, aktiviteter, service och rehabilitering.

Omfattningen idag innefattar geografiskt lokaliserade träffpunkter inklusive minigym och lunchservering samt Hagdahlska seniorcenter, syn och hörsel, kultur och fritid, seniormottagningen och anhörigscenter.

Målet är att stödja äldre så att de kan bo kvar hemma och samtidigt motverka social isolering.

Genom att främja gemenskap och erbjuda meningsfulla aktiviteter skapas en stimulerande miljö där äldre kan fortsätta vara aktiva och delaktiga i samhället.

Träffpunkter och föreningar skapar förutsättningar för att den enskilde själv kan ta ansvar för sin egen hälsa och välbefinnande och bidra till att äldre i olika åldrar tillsammans skapar social gemenskap.

Verksamheternas omfattning och specifika inriktning tydliggörs årligen inom ramen för budgetarbete och avtal med privata utförare.

1.1 Syfte

Riktlinjen syftar till:

- att säkerställa effektivitet och hög kvaliteten på verksamheten oavsett om den bedrivs i kommunal eller privat regi
- att tydliggöra ambitionsnivån gällande nämndens icke biståndsbedömda verksamheter oavsett om de bedrivs i egenregi eller privat regi.
- att skapa förutsättningar för att främja äldres eget ansvar och engagemang i att upprätthålla en hälsosam livsstil.

2 Begrepp

Nedan förklaras begrepp som finns i handlingen.

Privat regi/Privata utförare: Avser tjänster eller verksamheter som en kommun, region eller stat köper in från privata aktörer genom offentlig upphandling. Det innebär att ett privat företag eller organisation driver en verksamhet som vanligtvis finansieras och styrs av det offentliga, såsom äldreomsorg, hemtjänst eller skolor. Offentlig upphandling regleras av lagar och regler för att säkerställa att det sker på ett transparent och rättvist sätt.

Egenregi innebär att en kommun, region eller annan offentlig aktör själv bedriver och organiserar en verksamhet, istället för att köpa in tjänster från privata aktörer via upphandling

Icke biståndsbedömda verksamheter är tjänster eller insatser som en kommun erbjuder till sina invånare utan att det krävs ett formellt biståndsbeslut, vilket annars skulle innebära en behovsprövning enligt Socialtjänstlagen (SoL). Detta innebär att individer kan ta del av dessa tjänster utan att behöva gå igenom en utredning eller bedömas ha ett specifikt behov.

Främja betyder att stödja eller verka för att något utvecklas eller förbättras. Det handlar om att bidra till att något går framåt eller når ett positivt resultat. Till exempel kan man säga att "främja hälsa" innebär att man arbetar för att förbättra och stödja hälsan hos människor.

Förebyggande innebär åtgärder eller insatser som syftar till att förhindra problem eller negativa händelser innan de uppstår. Målet är att minska risken för att något oönskat inträffar genom att ta initiativ eller vidta åtgärder i förväg. Förebyggande insatser är proaktiva och strävar efter att påverka situationer positivt innan de utvecklas till större problem.

Hälsofrämjande innebär åtgärder och insatser som syftar till att förbättra och stärka människors hälsa och välbefinnande, snarare än att bara behandla sjukdomar eller symtom. Hälsofrämjande arbete fokuserar på att skapa förutsättningar för god hälsa genom att påverka livsstil, miljö och sociala förhållanden.

3 Genomförande

3.1 Icke biståndsbedömda verksamheter

De icke biståndsbedömda verksamheterna, som är tillgängliga utan ansökan eller utredning, fungerar som ett komplement till den formella vård- och omsorgen. Dessa verksamheter bidrar till att minska behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser, genom förebyggande och hälsofrämjande insatser. Verksamheterna hjälper till att motverka ensamhet och främjar äldres förmåga att bo kvar hemma genom anpassade aktiviteter som stödjer fysisk och psykisk hälsa, samt social gemenskap.

För att stärka äldres självständighet och välmående erbjuds aktiviteter som främjar rörlighet, mental stimulans och social interaktion, vilket minskar risken för depression och demens. Föreningsbidrag och andra satsningar från nämnden stödjer dessa verksamheter genom att främja social gemenskap, förebygga isolering, och skapa trygghet.

3.2 Träffpunkter inom äldreomsorgen

Träffpunkter inom äldreomsorgen är utformade för att erbjuda en meningsfull och social miljö där äldre kan delta i aktiviteter som främjar både fysisk och mental hälsa, och samtidigt skapa möjlighet att stödja varandra.

Syftet är att motverka social isolering och ensamhet, samt att ge äldre möjlighet att bo kvar hemma längre och leva ett aktivt, socialt och självständigt liv.

Träffpunkterna strävar efter att skapa social gemenskap genom varierade aktiviteter som är anpassade efter deltagarnas intressen och utvecklade i samverkan med lokala intressenter i området, föreningar, näringsidkare och framförallt volontärer.

Målet är att öka deltagandet i aktiviteter och stärka känslan av gemenskap och tillhörighet. Träffpunkterna ska tillhandahålla aktiviteter anpassade efter deltagarnas intressen och behov, för att höja engagemang och nöjdhet genom regelbundet uppdaterade aktiviteter. Slutligen är syftet att skapa en välkomnande miljö som stärker deltagarnas känsla av egenvärde och tillhörighet, med målet att öka upplevelsen av samhörighet genom en stödjande och inkluderande atmosfär.

En viktig del av uppdraget är att marknadsföra träffpunkterna för att nå ut till nya seniorer. Ju tidigare seniorer upptäcker och börjar delta i träffpunktens aktiviteter, desto tidigare kan de bidra till och dra nytta av de sociala och hälsofrämjande insatserna. Så motverkas psykisk ohälsa och främjar ett aktivt och självständigt liv.

Lunchservering finns i anslutning till flera träffpunkter och bidrar till en miljö som främjar både fysisk och psykisk hälsa. Vid vissa träffpunkter erbjuds även möjlighet till fysisk träning i så kallade mini-gym, vilket ytterligare stödjer ett hälsosamt och aktivt liv.

3.3 Kvalité och kompetens

Jämlika träffpunkter säkerställs till kommunens äldre genom:

1. **Användarinvolvering:** Deltagarnas synpunkter och behov tas regelbundet tillvara genom deltagardialoger och uppsökande verksamhet i området.
2. **Träffpunkternas** aktiviteter ska bygga på deltagarnas behov och önskemål samt främja att äldre hjälper äldre.
3. Ett nära **samarbete med KPR**, kommunala pensionärsrådet, som ger äldre en röst i utvecklingen av verksamheten.
4. **Personalens kompetens:** Personal som arbetar på träffpunkterna, oavsett regi, ska ha adekvat kompetens för uppdraget, erfarenhet av arbete med målgruppen, hälsofrämjande arbete och bidra till ett socialt stöd.
5. **Digitala verktyg och innovation:** Användningen av digital teknik främjas för att erbjuda nya aktiviteter och tjänster, särskilt för äldre som har svårt att delta fysiskt.
6. **Samverkan:** Träffpunkterna ska samverka med övriga verksamheter inom äldreomsorgen, primärvården, föreningar och volontärer för att säkerställa ett för bidra till att äldre kan ta ansvar för sin egen hälsa och bo kvar hemma.

7. **Lokaler:** Främja att våra lokaler används av andra aktörer, exempelvis pensionärsföreningar, i syfte att berika seniorers vardag i området.
8. **Uppföljning:** Regelbunden uppföljning och utvärdering av verksamheterna sker för att säkerställa att alla aktörer lever upp till samma standard.

Genom dessa krav skapas en effektiv och kvalitativ verksamhet på träffpunkterna och kommunens äldre får tillgång till en jämlik verksamhet.

4 Uppföljning

Riktlinjen följs upp årligen i samband med nämndens verksamhetsberättelse och bokslut och den aktualitetsprövas i samband med ny mandatperiod.

6 Referenser

Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen